

Uusi matkailustrategia, maakuntaohjelma ja rakennerahastokausi

Heli Gynther, kehittämispäällikkö

An aerial photograph of Lake Saimaa in Finland, showing numerous forested islands and a winding road that curves through the water. The water is a deep blue, and the trees are a vibrant green. The sky is clear and blue.

SAIMAAN MATKAILUSTRATEGIA

2021–2025

Mikä on Saimaan matkailustrategia?

Saimaalla ollaan Suomen matkailun historian juurilla. Imatran koskella on vierailtu 1700-luvulta lähtien ja Punkaharju on vetänyt puoleensa matkailijoita 1800-luvulta lähtien. Saimaan matkailun kehittämisessä korostuu kestävyys: satoja vuosia matkailijoita kiehtonut ilmiömäinen kohde halutaan sellaisena myös säilyttää. Se on meille saimaalaisille sydämen asia.

Saimaan matkailustrategia on Saimaan matkailun merikortti, jota täydentävät vuotuiset markkinointistrategiat ja -suunnitelmat. Se täsmentää maakuntien maakuntastrategioita ja -ohjelmia sekä kaupunkien strategioita, ja on linjassa kansalliseen matkailun tiekartan ja Lakeland-strategian kanssa.

Matkailustrategia jatkaa Saimaan alueen yhteistä tekemistä, joka on aloitettu vajaa kymmenen vuotta sitten. Toimintaa ohjaavat yhteinen Saimaa-sopimus ja Lake Saimaa -yhdistys sekä tämä yhteinen strategiamme. Saimaan matkailustrategian toteutumista seurataan seuraavan infograafin sisältämällä muuttujilla.

Saimaa ei tarkoita järveä nimeltä Saimaa, vaan koko aluettamme.

Se edustaa Suomen hienointa järviluontoa ja tarjoaa ilmiömäistä aikaa, josta kutsumme vieraamme nauttimaan.

Voit kokea Saimaa-elämyksen vaikka Puulan, Kivijärven tai Simpelejärven rannalla.

LAKE
SAIMAA
PUREST
FINLAND

VISIO 2025

Saimaa tarjoaa ilmiömäistä aikaa

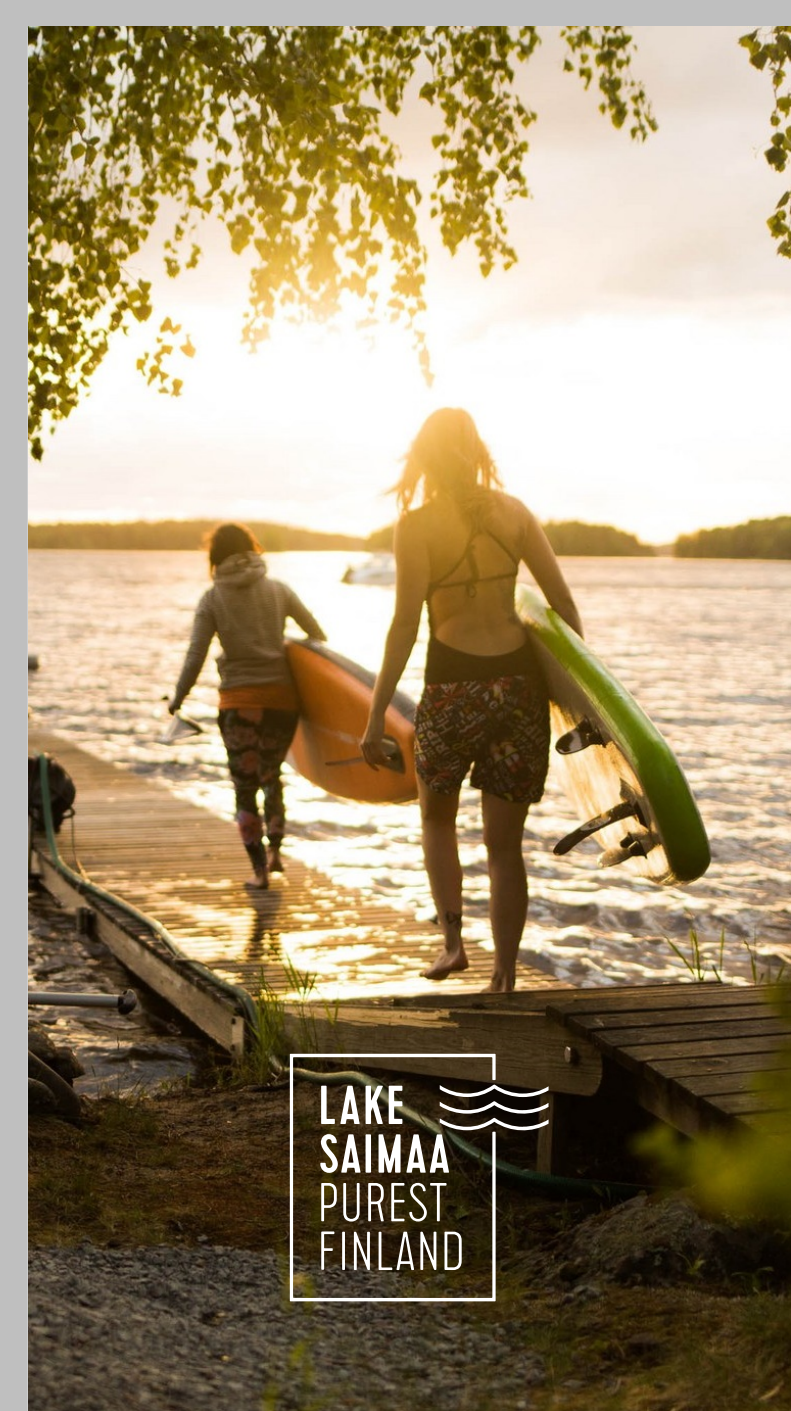

Tavoite

Saimaa on vuonna 2025 Suomen kolmen tunnetuimman matkailualueen joukossa. Alueen matkailutulo on kasvanut maan keskiarvoa enemmän ja matkailu on nykyistä ympärivuotisempaa.

Keino

Tavoite saavutetaan kestävästi ja asiakaslähtöisesti yhdessä kehittäen. Otamme huomioon järviluonnon merkityksellisyyden ja monimuotoisuuden, jotta Saimaa jää tuleville polville hyväkuntoisena. Matkailuelinkeino voi hyvin ja kehittyä.

Arvot

vieraanvaraisuus

kestävyys

yhteistyö

LAKE
SAIMAA
PUREST
FINLAND

Merikortti Saimaan menestykseen

Väylä 1: Samassa saimaalaisten veneessä

Väylä 2: Ilmiömäinen Saimaa

Väylä 3: Helposti saavutettava Saimaa

Etelä-Savo

1

2

3

Etelä-Savon - ja siten myös Etelä-Savon matkailun kehittämisen - keskeiset rakennusaineet ovat metsä, vesi ja ruoka. **Haluamme olla puhtaasti paras ja siksi kehitämme matkailua vastuullisesti.**

Samassa saimaalaisten veneessä

Etelä-Savon matkailu on yritysten, paikallisyhteisöjen, alueen asukkaiden ja monipaikkaisten asukkaiden yhteinen kehittämiskohde.

- Vahvistamme verkostomaista toimintaa ja kumppanuuksia sekä toimimme asiakaslähtöisesti.
- Selkiytämme toimijoiden rooleja, yhteistyötapoja ja toimintamalleja.
- Panostamme matkailuyritysten ja -toimijoiden osaamiseen ja hyvinvointiin, osaavan henkilökunnan saatavuuteen sekä yritysten tuottavuuteen.
- *Esim. Saimaa Geopark, Ristiinan Kalliotaidekeskus Astuva, Lake Saimaa ry*

Etelä-Savo

1

2

3

Ilmiömäinen Saimaa

Etelä-Savon matkailun perusta ovat laadukkaat, vastuullisesti tuotetut sekä alueen luontoon ja kulttuuriperintöön pohjautuvat matkailupalvelut ja tapahtumat.

- Vahvistamme vahvuuksia, vaalimme aitoutta ja perinteitä, kunnioitamme omaleimaista ja ainutlaatuista kulttuuri- ja luonnonympäristöämme.
- Hyödynnämme ympärivuotisuuden potentiaalin ja vuodenaikojen vaihtelun sekä sesongit matkailun palvelutarjonnassa.
- Panostamme laatuun määrän sijasta, kun haemme matkailun kestävää kasvua.
- *Esim. Saimaa Active, Culture Saimaa, D.O. Saimaa, Saimaa Nature, Saimaa Retreat, kansallispuistot, Unescon maailmanperintökohde Saimaa*

LAKE
SAIMAA
PUREST
FINLAND

Etelä-Savo

1

2

3

Helposti saavutettava Saimaa

Etelä-Savon matkailukohteet ja -tarjonta ovat osin kuin kätkeytyjä aarteita. Hajallaan pitkin kyliä ja rantoja, mutta matkanteon ja hakemisen arvoisia.

- Hyödynnämme ja edistämme teknologiaa sekä digitaalisuutta matkailuprosessin kaikissa vaiheissa ja verkostoissa.
- Eheyttämme matkaketjuja, lisäämme mahdollisuuksia sisäiseen liikkuvuuteen ja yhteisöllisiin liikkumisratkaisuihin.
- Muodostamme reittejä ja palvelukokonaisuuksia, joissa matkat kohteisiin ovat päämäärän ohella kokemuksen arvoisia ja elämyksellisiä.
- *Esim. Saariston rengastie, Vihreän kullan kulttuuritie, LakeSaimaa.fi/Saimaa.fi-alusta*

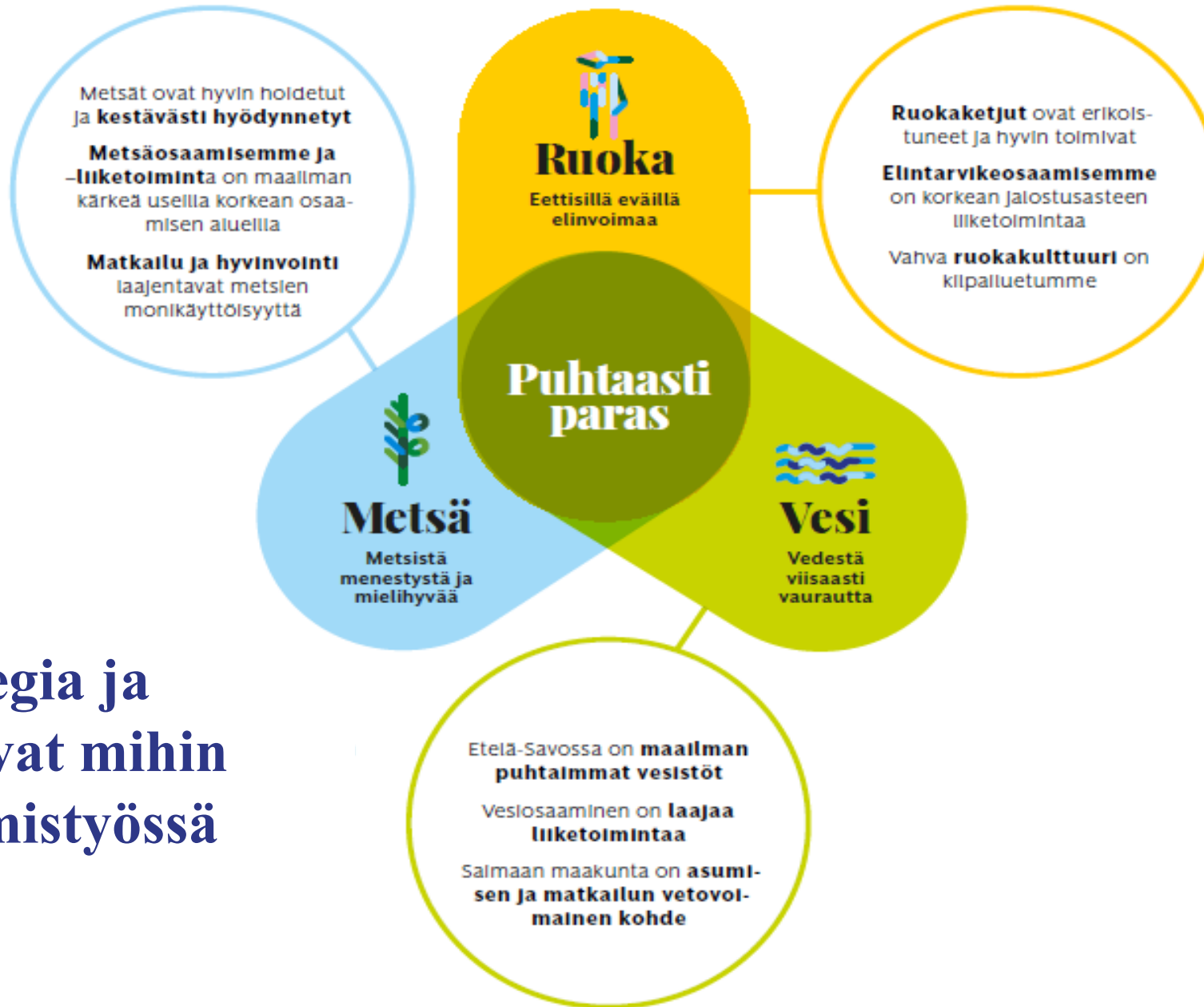

LAKE
SAIMAA
PUREST
FINLAND

Etelä-Savon maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia (ÄES)

Etelä-Savo

SAIMAAN MAAKUNTA | STRATEGIA 2030

Maakuntastrategia ja -ohjelma linjaavat mihin ja mitä kehittämistyössä panostetaan

Etelä-Savon maakuntaohjelman 2021-2025 tavoitteet ja painopisteet

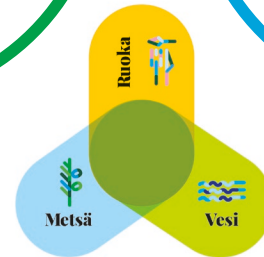
Luonnos

- Toimivat hyvinvointipalvelut
- Asukkaiden osallisuus ja yhteisöllisyys
- Ilmiömäinen kulttuuri ja kulttuurikäsityksen muutos
- Elinympäristön puhtaus ja turvallisuus
- Saimaan ainutlaatuiset luonto- ja kulttuuriarvot
- Uudistuva yhdyskuntarakenne

HYVINVOIVAT IHMISET JA HYVÄ YMPÄRISTÖ
Ilmastonmuutoksen uudet ratkaisut, arjen sujuvuus, kaikki mukana, kulttuurista virtaa, vastuullisuus, vähemmällä enemmän ja puhtaammin

UUDISTUVAT ELINKEINOT JA TKI-TOIMINTA
Kilpailukykyiset yritykset, innovatiivinen TKI-toiminta ja vihreä kasvu, osaava työvoima

- Metsä, Ruoka, Vesi – vahvat klusterit ja TKI-alustat, yritysten liike-toimintaosaaminen, digitaalisuus
- Kiertotalous ja uudet vähähiiliset energiaratkaisut
- Uudet puupohjaiset tuotteet ja puunjalostuksen prosessiteknologiat, puurakentaminen
- Kestävät vähähiiliset ruokajärjestelmät, jatkojalostus ja brändäys, luomu
- Saimaa kehitysalustana – yhdessä lisää bisnestä ja hyvinvointia
- Puhtaan veden teknologiat, vesikiertotalous ja vesiliiketoiminta
- Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi yritysten ja yhteiskunnan tarpeisiin sekä monipuoliset koulutusmahdollisuudet

- Vahva profiloituminen Suomessa ja kansainvälisesti
- Yhteistyöhakuinen Etelä-Savo on arvostettu ja haluttu kumppani
- Oikea-aikainen ja vaikuttava viestintä – oma erityislaatuisuus ja vahvuudet näkyviin
- Yhteinen tahto ja tuloksellinen yhdessä tekeminen
- Järjestötoiminnan vahva osallisuus

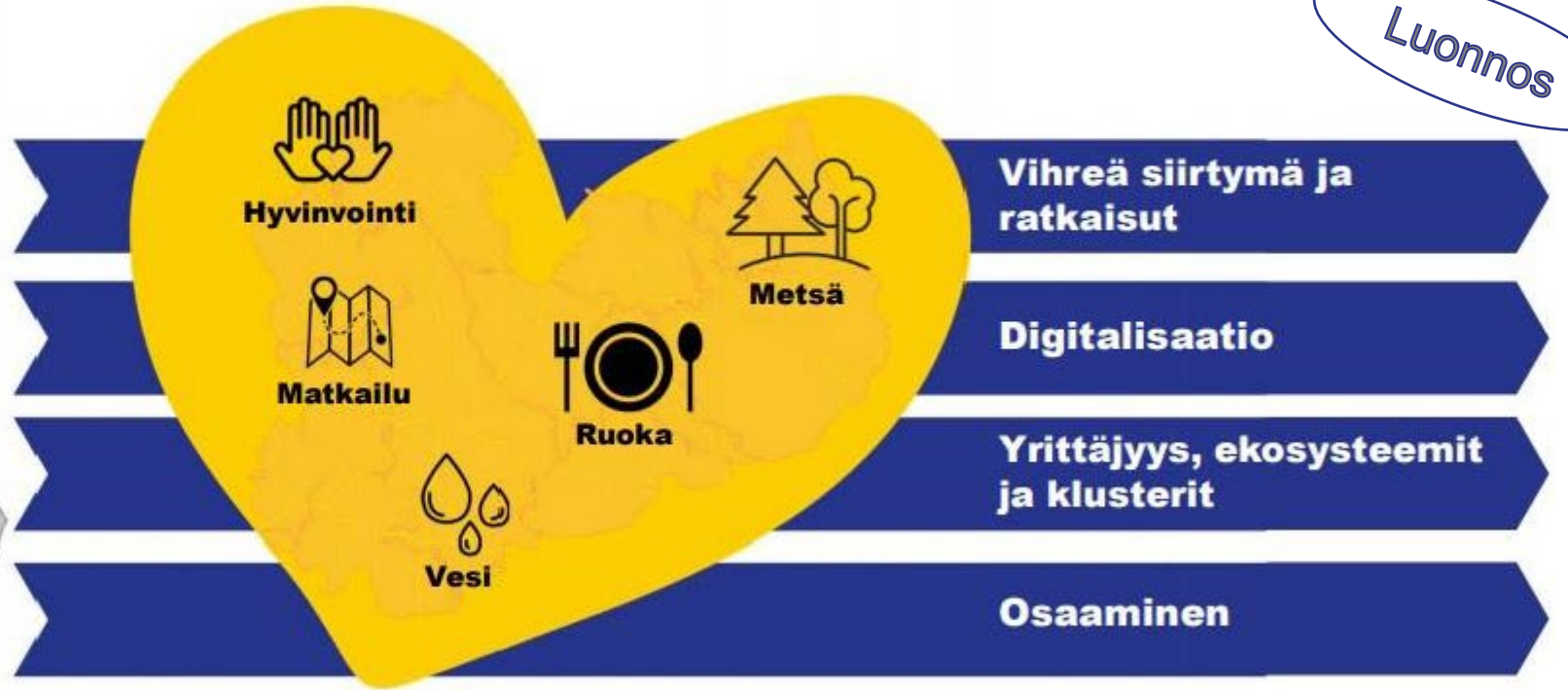
TULOSELLINEN OMA TEKEMINEN JA YHTEISTYÖ
Aktiivinen viestintä, laaja näkyvyys ja tunnettuus, Etelä-Savo osana kansallisia ja globaaleja verkostoja

HYVÄ FYYNINEN JA DIGITAALINEN SAAVUTETTAVUUS
Toimivat liikenne- ja viestintäyhteydet, sujuvat liikenne- ja digipalvelut

- Asukkaiden ja yritysten tarpeisiin vastaava liikennejärjestelmä
- Vaikuttaminen valtion väyläverkon kehittämiseen ja ylläpitoon
- Alemman tieverkon korjausvelan vähentäminen
- Tavoitteellinen tietoliikenneverkko ja digitaaliset palvelut mahdollistavat monipaikkaisen asumisen ja työnteon

Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategia 2022-2027

Luonnos

Hyvinvointi

Metsä

Matkailu

Ruoka

Vesi

Vihreä siirtymä ja ratkaisut

Digitalisaatio

Yrittäjyys, ekosysteemit ja klusterit

Osaaminen

Matkailu on yksi Etelä-Savon ÄES painopiste

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027 - ohjelma

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma edistää alueiden elinvoimaa, työllisyyttä ja hyvinvointia

Työ- ja elinkeinoministeriö 21.10.2021 14.05

TIEDOTE

Valtioneuvosto hyväksyi 21.10.2021 Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja päätti sen toimittamisesta Euroopan komissiolle. Ohjelma tukee elinkeino-, energia-, ilmasto-, innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaa sekä syrjäytymisen ja köyhyyden vastaista työtä.

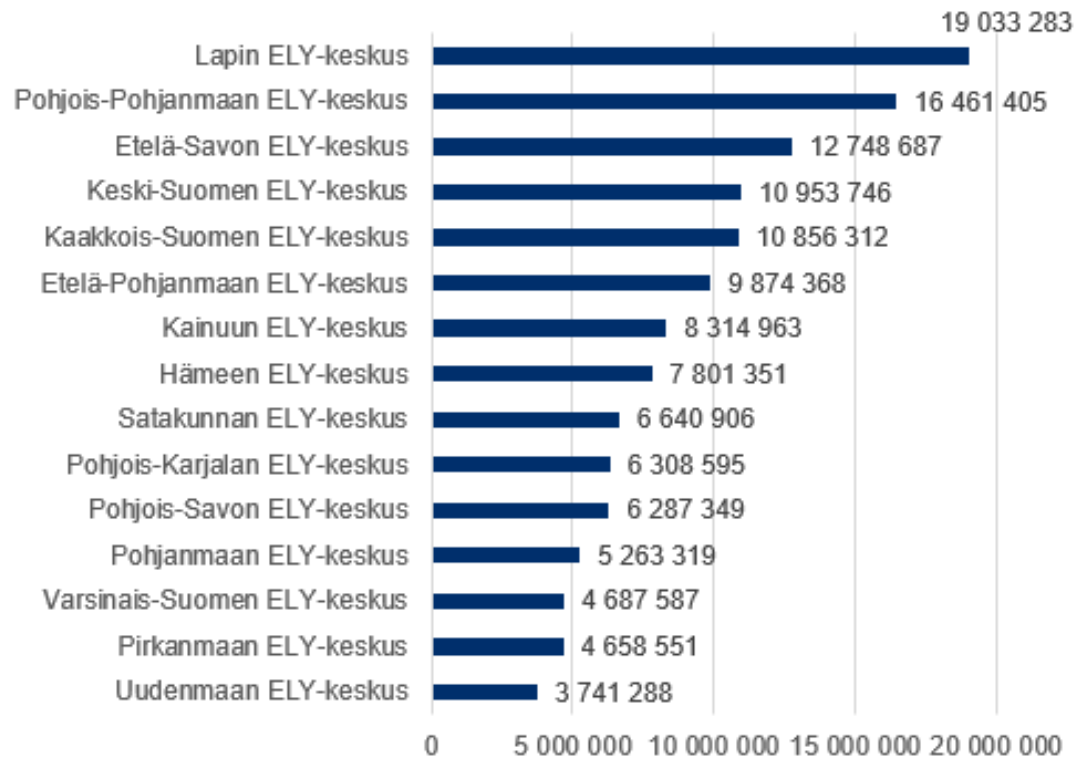
Ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) toimet. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimet sisällytetään erikseen ohjelmaan myöhemmin tehtävällä ohjelmanmuutoksella. Ohjelma koskee Manner-Suomea. Ahvenanmaan maakuntahallitus vastaa omasta ohjelmatyöstään.

Matkailuhankkeiden rahoitus kaudella 2014-2021

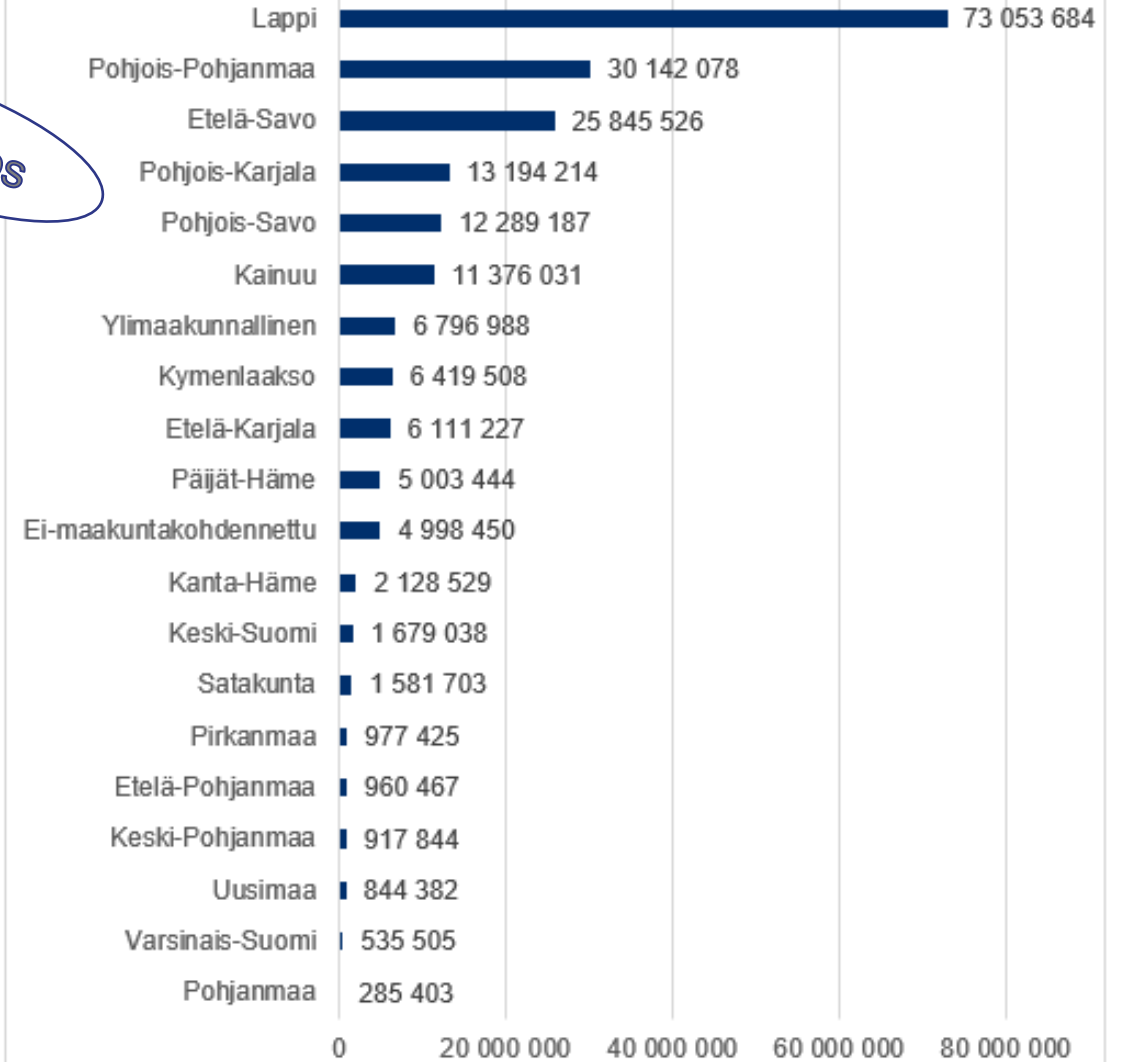
Lähde: MDI, Julkinen tuki matkailuhankkeisiin Suomessa
vuosina 2014-2020

Luonnos

Maaseuturahaston matkailurahoitus ELY-keskuksittain

Rahoitus alueittain EAKR ja ESR

”Rakennerahasto-ohjelman matkailun rahoituksen osuus maakunnan kokonaisrahoituksesta on suurin Lapissa (25,46 %). Seuraavaksi eniten matkailuun on kohdistettu rahaa suhteessa kokonaisrahoitukseen Kainuussa, Etelä-Savossa, Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa. Näissä maakunnissa matkailun rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta on ollut 10-15 %:n välillä.”

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027 -ohjelma

EAKR			ESR+			JTF
INNOVATIIVINEN SUOMI	HIILINEUTRAALI SUOMI	SAAVUTETTAVAMPI SUOMI	TYÖLLISTÄVÄ, OSAAVA JA OSALLISTAVA SUOMI	SOSIAALISTEN INNOVAATIOIDEN SUOMI	AINEELLISTA PUUTETTA TORJUVA SUOMI	OIKEUDENMUKAISEN SIIRTYMÄN SUOMI
TKI	Energiatehokkuus ja päästövähennykset	Tieliikenne (vain IP)	Työllisyys	Sosiaaliset innovaatiot (nuoret)	Ruoka-apu	Liiketoiminta ja työpaikat
Digitalisaatio	Ilmastonmuutos		Osaaminen			TKI-investoinnit ja uudet ratkaisut
Pk-yritykset	Kiertotalous		Yhdenvertaisuus ja osallisuus			Turvetuotantoalueiden kunnostus ja muuttaminen
837 MEUR			579 MEUR			451 MEUR

- Alustava suunnitelma, ennakoidut allokaatiot käyvin hinnoin (sisältäen vain EU-rahoitusosuuden)
- Ohjelman kokonaisvolyyymi (julkinen rahoitus yhteensä) tulee olemaan n. 2,6 miljardia euroa

Euroopan unionin osarahoittama

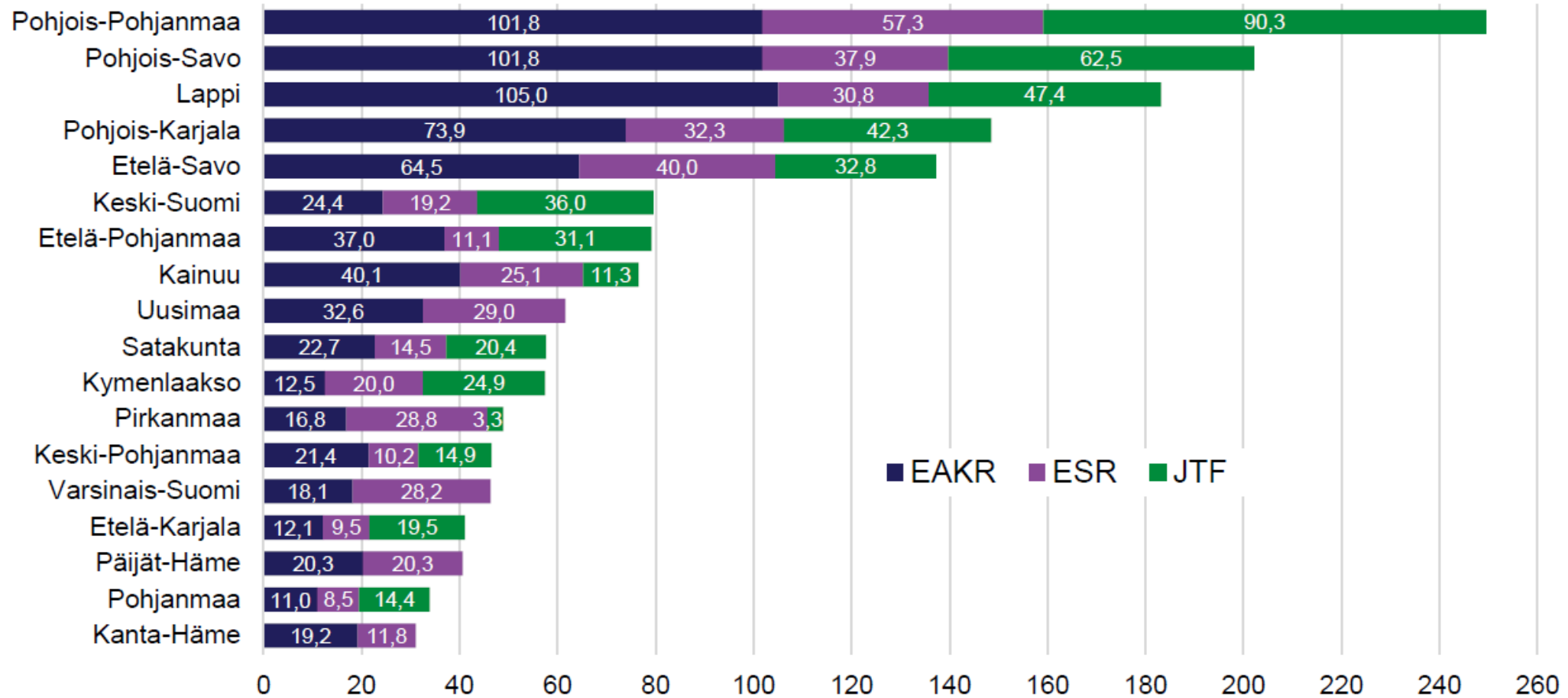
Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Etelä-Savon maakuntaliitto

Maakunnittainen indikatiivinen rahanjako rahastoittain 2021–2027

EU-osuudet, milj. euroa (käyvät hinnat)

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Mikä muuttuu EAKR-sisällöissä?

- Pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen säilyvät keskeisinä tavoitteina
- Luontopohjaiset menetelmät korostuvat kehittämisessä
- Liikenteen strateginen suunnittelu mahdollista
- Energia- ja materiaalitehokkuus tki-toimissa korostuvat
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luontokatastrofeista palautuminen mukana toimenpiteissä
- Digiosaaminen korostuu
 - Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi
- Luova osaaminen esillä pk-yritysten kehittämisessä
- Kestävien julkisten hankintojen kehittymistä tuetaan

EAKR toimintalinjat ja erityistavoitteet

- TL 1: Innovatiivinen Suomi
 - ET 1.1: Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
 - ET 1.2: Digitalisaationetujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi
 - ET 1.3: Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen
- TL 2: Hiilineutraali Suomi
 - ET 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
 - ET 2.4: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
 - ET 2.6: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen
- TL 3: Saavutettava Suomi (vain Itä- ja Pohjois-Suomi)
 - ET 3.3: Kansallisen, alueellisen ja paikallisen liikkuvuuden kehittäminen

ET 1.1. 100% AES eli alueen älykkään erikoistumisen strategian mukaista

EAKR -varoista 35% kohdennetaan ilmastotoimiin!

EU-rahoitusta EAKR -ohjelmaan käytettävissä Etelä-Savossa 64,5 M€

Mikä muuttuu ESR-sisällöissä?

- Digiosaaminen korostuu myös ESR-ohjelmassa
 - Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi
- Työvoimapolitiittiset toimet (palkkatuki, työvoimapolitiittinen koulutus) jäävät pois
- Yrittäjyys ja liiketoimintaosaamisen kehittäminen enemmän esillä
- Yritysten uusiutumiskyky ja yrityspalvelut paremmin esillä
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen työllisyyden edistämiseksi selkeämmin ohjelmassa
- Luovat alat ja liikunta esillä myös ESR:ssä
- Perhetyö ja lastensuojelun kehittäminen osana ohjelmaa, samoin ruoka-apu
- Kansalaistoimijalähtöinen kehittäminen mahdollista koko ohjelma-alueella
- Jatkuva oppiminen ja yksilölliset opintopolut ohjelmassa tärkeässä osassa
- Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimenpiteet selkeästi esillä, myös puoliso-työpaikat
- Eri väestöryhmien vuorovaikutuksen lisääminen otettu tavoitteeksi

ESR+ toimintalinjat ja erityistavoitteet

- TL 4: Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
 - ET 4.1.1: Polkuja töihin
 - ET 4.1.6: Uutta osaamista työelämään
 - ET 4.1.7: Yhdenvertaiseen osallisuuteen
- TL 5: Sosiaalisten innovaatioiden Suomi
 - ET 4.1.7: Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
- TL 6: Aineellista puutetta torjuva Suomi
 - ET 4.1.11: Eväitä elämään

EU-rahoitusta
ESR+ -ohjelmaan
käytettävissä Etelä-
Savossa 40 M€

JTF – Just transition fund eli oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

Tausta

- EU Green Deal, EU-elpymisrahoitus
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta tuetaan fossiilisten polttoaineiden tuotannon ja käytön vähentämisestä aiheutuvien taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten kompensointia
- Uusi EU-rahasto, joka liittyy energiakäytön muutokseen
- Suomessa rahaston käyttö on kytketty turvetuotannosta luopumiseen

Valmistelu

- Suomessa valmistellaan 14 alueellista suunnitelmaa
- Maakuntien välinen koordinaatio (maakuntaliitot, ELYt...)
- TEM ohjaa

Aikataulu

- Kansallinen rahoituslinjaus tehty 30.9.2021
- Alueelliset suunnitelmat viimeistellään vuoden 2021 lopussa/vuoden 2022 alussa
- EU komissio hyväksyy keväällä 2022 ?
- Ohjelman käynnistys 1.7.2022 ?

JTF rahalla halutaan edistää

- Maaseudun elinkeinojen monipuolistamista etenkin matkailussa, kiertotaloudessa ja metsäenergian tuotannossa
 - Turvetuotantoon liittyvien yritysten ja työntekijöiden kouluttautumista
 - Biokaasun tuotantoa ja muuta korvaavaa energiantuotantoa
 - Turpeen vaihtoehtojen tutkimusta niin kuivikkeena kuin energiaturpeenakin
 - tähän Etelä-Savolla on hyvät edellytykset
 - Energialaitosten kattilamuutoksia > EU:n investointituet
 - Vanhojen turvetuotantoalueiden kunnostamista
- Vieläkin on hieman epäselvää, mitä kaikkea voidaan JTF:llä tukea...

EU-rahoitusta
JTF -ohjelmaan
käytettävissä Etelä-
Savossa 32,8 M€

Matkailun kehittäminen ohjelmakaudella 2021-2027

- Ei merkittäviä muutoksia verrattuna rr-ohjelmakauteen 2014-2021
- Lisää huomiota seuraaviin:
 - Hiilineutraalisuus ja vihreä siirtymä
 - Digitalisaation edistäminen
 - Energiatehokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
 - Kiertotalouden edistäminen
 - Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien ehkäisy (esim. luontomatkailu ja ekosysteemipalvelut)
 - Tieliikenneinvestoinnit Itä- ja Pohjois-Suomessa: Liikenneturvallisuus, melutason alentaminen, liikennemäärien vähentäminen, eri liikenne- ja kuljetusmuotoja yhdistävät multimodaaliratkaisut
 - ESR+: Jatkuva oppiminen ja joustavat koulutuspolut, muutostarpeiden ennakointi, työelämän kehittäminen, heikoimmassa asemassa olevien työllistymismahdollisuudet
 - JTF: Turvetuotantoalueiden ennallistaminen ja uudet käyttömuodot, siirtymän sosioekonomisten vaikutusten lievittäminen

Hyvää Saimaa 2030 tulevaisuusverstasta!

**Onnea ja menestystä yhteistyöhön
ja kehittämistyöhön!**

Kiitokset!